

ELABORAREA UNEI LEGI PRIVIND INSOLVENȚA PERSOANELOR FIZICE

Fără presiuni sau constrângeri de timp

Asociația Română a Băncilor (ARB) propune inițiatorilor și decidenților din Parlamentul României analiza modificărilor și completărilor aduse de comunitatea bancară inițiativei legislative privind insolvența persoanelor fizice, înregistrată la Senat sub nr. L370/2014, pentru menținerea stabilității sistemului bancar, a disciplinei de plată și a creșterii economice. Comunitatea bancară înțelege că efectele crizei economice mondiale precum șomajul, diminuarea veniturilor etc. conduc spre implementarea unei legi a insolvenței persoanelor fizice în România.

Florin Dănescu

Președinte Executiv Asociația Română a Băncilor

ARB este preocupată de necesitatea ca legea insolvenței persoanelor fizice să instituie un echilibru între debitor și creditor și aplicarea legii să fie atent supravegheată, iar eventualele excese să fie sancționate. Impactul unei eventuale implementări a legii, fără a ține cont de argumentele comunității bancare, constă în afectarea indicatorilor de prudență bancară și în reducerea creditării persoanelor fizice, ceea ce conduce la consecințe negative asupra consumului și dezvoltării economice.

Argumentele în favoarea legiferării insolvenței persoanelor fizice trebuie să fie însoțite de un studiu riguros, având în vedere că proiectul se adresează tuturor categoriilor de creditori ai persoanelor fizice. Debitorii persoane fizice care apelează la procedura falimentului personal trebuie să considere o astfel de soluție ca fiind extremă având în vedere consecințele insolvenței asupra bugetului personal și a giranților, acolo unde există. În situația în care întâmpină dificultăți financiare temporare, este recomandat ca debitorul să solicite băncii creditoare restructurarea creditului. Elaborarea unei legi privind insolvența persoanelor fizice trebuie să nu fie influențată de presiuni sau de constrângeri de timp, având în vedere și necesitatea protecției deponenților.

Propunerea legislativă privind insolvența persoanelor fizice trebuie analizată în contextul angajamentelor deja asumate de autoritățile române față de instituțiile financiare internaționale, angajamente care se referă la menținerea disciplinei de creditare ca element esențial al stabilității sistemului financiar din România. În acest sens, Legea 89/2014 privind ratificarea Scrisorii de intenție semnate de autoritățile române și aprobate prin decizia Consiliului directorilor executivi al Fondului Monetar Internațional din 26 martie 2014 prevede, la paragraful 37, următoarele: „Având în vedere că menținerea disciplinei de plată în rândul debitorilor contribuie în mod semnificativ la consolidarea stabilității financiare, vom depune toate eforturile pentru a evita adoptarea unor inițiative legislative referitoare la insolvența persoanelor fizice care ar crea hazard moral și care ar putea genera abuzuri frecvente din partea debitorilor deoarece ar submina disciplina la plată”.

ARB consideră că se impune clarificarea situațiilor în care debitorul poate formula cererea de intrare în insolvență, pentru a evita eventualele abuzuri ale unor debitori de a se prevala de noua lege în detrimentul creditorilor săi. Comunitatea bancară propune introducerea de norme pentru asigurarea transparenței pe fiecare etapă a procedurii insolvenței și informarea eficientă a tuturor părților interesate, având ca model atât norme corespondente din alte jurisdicții europene, cât și normele echivalente din Legea nr. 85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență. Considerăm necesară clarificarea rolului administratorului judiciar, profesionist în insolvență, pentru asigurarea corectitudinii procedurii (notificarea creditorilor și înregistrarea creanțelor, constatarea patrimoniului debitorului, acțiuni în anularea actelor frauduloase ale debitorului etc.). Asociația Română a Băncilor consideră necesară ajustarea prevederilor privind

planul de rambursare, pentru a asigura un tratament echitabil pentru creditorii garantați față de alte categorii de creditori. Scopul acestor modificări este acela de a asigura un comportament transparent și de bună-credință al debitorului, care la sfârșitul procedurii va beneficia de eliberarea de datoriile reziduale către toate tipurile de creditori.

Numărul persoanelor îndatorate la bănci și IFN este de aproximativ 4 milioane, ceea ce reprezintă 43% din populația activă. Soldul creditului neguvernamental acordat populației se cifrează la 22,8 miliarde euro, potrivit datelor Băncii Naționale a României la luna iulie 2014. Numărul persoanelor fizice cu restanțe peste 30 de zile este de 657.757, potrivit datelor centralizate de Biroul de Credit și publicate de BNR la luna iulie 2014. Totalul sumelor restante de peste 30 de zile înregistrate de persoanele fizice se cifrează la 2,35 miliarde euro.

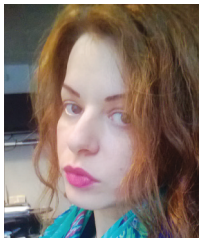
Băncile își sprijină clienții afectați de criza economică, ponderea creditelor restructurate fiind de 20% din volumul creditelor acordate. Reticența băncilor este de înțeles dacă avem tabloul complet al insolvenței persoanelor juridice, dat fiind faptul că aproape 10% din soldul creditului neguvernamental reprezintă acum credite acordate companiilor intrate ulterior în insolvență. Dintre companiile intrate în insolvență în perioada ianuarie 2009-august 2013, în stadiul de reorganizare au ajuns doar 1,2%. Sumele recuperate în urma procedurilor sunt infime, de ordinul a 2%.

Economia României are nevoie de finanțare pentru a menține creșterea economică. În situația în care elaborarea unei legi privind insolvența persoanelor fizice este influențată de presiuni sau de constrângeri de timp, ar fi amenințată capacitatea instituțiilor de credit de a mai acorda credite necesare dezvoltării economice. Ar putea afecta percepția asupra riscului de țară, costul de finanțare al entităților private locale, cât și costul de finanțare al statului în ansamblul său.

RĂSPUNSURI UTILE

Ce trebuie știut despre exercițiul de evaluare a solidității?

Sectorul bancar european trece în această perioadă printr-un exercițiu de evaluare a solidității, care urmărește creșterea transparenței și reclinarea încrederii. Aceste testări ar trebui să înlăture îndoielile cu privire la soliditatea băncilor europene, rolul acestora fiind și identificarea și corectarea eventualelor probleme. Cifrele arată că, de la începutul crizei financiare, băncile din UE și-au îmbunătățit poziția de capital cu echivalentul a 450 miliarde euro.

Gabriela Folcuț

Președinte Comisia de Comunicare,
Asociația Română a Băncilor

Banca Centrală Europeană (BCE) urma să dea publicității duminică, 26 octombrie 2014, rezultatele evaluării cuprinzătoare în rândul principalelor 130 de bănci europene. După publicarea rezultatelor, acolo unde este necesar, băncile vor avea la dispoziție două săptămâni pentru a trimite BCE planurile prin care să acopere deficitul de capital. De asemenea, Autoritatea Bancară Europeană (ABE) urma să publice rezultatele testelor de stres pe data de 26 octombrie 2014. Testul de stres, care evaluează capacitatea de rezistență a băncilor din UE pentru un scenariu macroeconomic negativ ipotetic, folosește o metodologie comună elaborată de către ABE și se aplică în mod consecvent la toate băncile participante.

În cadrul Mecanismului Unic de Supraveghere, primul pilon al Uniunii Bancare Europene, Banca Centrală Europeană va avea, începând cu 4 noiembrie 2014, calitatea de supraveghetor al băncilor din zona euro și al unui număr de subsidiare ale unor instituții de credit din afara zonei euro. România și-a exprimat angajamentul de a fi parte din Uniunea Bancară Europeană. BCE va supraveghea direct băncile semnifica-

tive, băncile care au solicitat sau primit asistență financiară publică directă, băncile mai puțin semnificative (când este necesar pentru a asigura aplicarea consecventă a unor standarde înalte de supraveghere) și cele mai importante trei bănci din fiecare stat membru participant. Autoritățile naționale competente vor supraveghea băncile mai puțin semnificative. Ce informații ar trebui cunoscute înainte și după publicarea rezultatelor testării despre sistemul bancar românesc?

Sistemul bancar românesc nu a beneficiat de sprijin din fonduri publice în perioada crizei. Sectorul bancar din România dispune de rezerve de capital și lichiditate prudențiale, care ar permite acomodarea unor șocuri de intensitate ridicată generate de evoluții macroeconomice interne și externe nefavorabile, potrivit Raportului asupra stabilității financiare publicat recent de Banca Națională a României. Gradul de capitalizare al sistemului bancar românesc este confortabil, de 17% în iunie 2014, în condițiile în care pragul minim stabilit conform cadrului de reglementare european CRD IV/CRR este de 8%. Inclusiv calitatea capitalizării este una ridicată, rata fondurilor proprii de nivel 1 situându-se la 15%, în timp ce gradul de acoperire cu provizioane IFRS a creditelor neperformante este confortabil, de 66,2% în iulie 2014. Curățarea bilanțurilor a condus la o reducere cu 5 puncte procentuale a ratei creditelor neperformante până la 17%.

Raportul asupra stabilității financiare arată că testarea la stres a solvabilității sectorului bancar arată o bună capacitate de acoperire a pierderilor potențiale generate de eventuala manifestare a unor evoluții macroeconomice cu o severitate ridicată, în pofida unei scăderi accentuate a ratei fondurilor proprii totale.

Este de așteptat ca Uniunea Bancară Europeană să aibă o contribuție la creșterea gradului de stabilitate financiară în zona euro, ceea ce poate implica și desfășurarea unui proces ordonat de dezintermediere în statele non euro sau chiar frânarea dezintermedierii. Expunerea băncilor-mamă față de filialele lor din România se ridică la 12,6 miliarde euro, scăderea fiind de 28% în intervalul decembrie 2012-august 2014. Pondere în total active a băncilor cu capital străin este de 81% în luna iulie 2014, în condițiile în care cota de piață a băncilor cu capital majoritar românesc s-a dublat până la 19,8% la jumătatea acestui an.

Acționarii băncilor au răspuns cu promptitudine solicitărilor BNR pentru aporturi suplimentare de capital acolo unde era nevoie. Capitalul social aferent sectorului bancar românesc a crescut cu aproximativ 5% prin aport de capital efectuat de către sectorul privat în perioada iunie 2013-iunie 2014. Aporturile noi de capital aparținând acționarilor s-au cifrat la aproximativ 370 milioane de euro echivalent, din 2012 până la finele primului semestru din 2014, din care nivelul contribuțiilor noi din semestrul I 2014 a fost de 67 milioane euro echivalent. Dacă analizăm structura pasivelor instituțiilor de credit care operează în România, se observă că volumul cumul al capitalului și rezervelor asigură peste 19,2% din finanțarea activelor bancare.

Exercițiul de evaluare a solidității sectorului bancar european urmărește creșterea transparenței și reclinarea încrederii, iar abordarea mediatică este recomandat să respecte principiile generale enunțate și să sublinieze capacitatea reală de acoperire/acomodare a sistemului bancar la eventuale șocuri.